

Za večjo samooskrbo z zdravo hrano, pridelano v domačem okolju

V zadnjem obdobju se vse bolj zavedamo problema in pomena zagotavljanja zadostne oziroma večje lokalne samooskrbe, ki po eni strani omogoča preživetje kmetom in domačim pridelovalcem, po drugi strani pa vse bolj osveščenim potrošnikom omogoča izboljšanje prehranskih navad s svežo, sezonsko in lokalno pridelano hrano. Tudi kamniški in okoliški kmetje so vse glasnejši, saj želijo pridelane izdelke ob podpori lokalnega okolja in odgovornih institucij ponuditi lokalnim kupcem.

Na območju občin Srca Slovenije deluje mreža za samooskrbo s hrano, ki jo je vzpostavil Center za razvoj Litija v sodelovanju z Zadrugo za razvoj podeželja Jarina. Prve aktivnosti na tem področju so bile izvedene že pred petimi leti, ko se je začela vzpostavljati mreža ponudnikov podeželskih produktov v Občini Dol pri Ljubljani in je bila po besedah Aleksandre Gradišek, direktorice Centra za razvoj Litija, izvedena tudi prva dostava lokalnih pridelkov v Vrtec Litija. Z namenom širjenja mreže so preko programa LAS Srce Slovenije, v katerem je vključena tudi občina Kamnik, vključevali širše območje Srca Slovenije. Danes Jarina povezuje lokalne pridelovalce in javne institucije, v katere je dobavila že skoraj 100 ton sadja in zelenjave.

Zanimalo nas je, na kakšen način in kako uspešno povezujejo lokalne pridelovalce in potrošnike z namenom zagotavljanja oskrbe z zdravo hrano, pridelano v lokalnem okolju. Pogovarjali smo se z **Natašo Smrekar**, koordinatorko mreže za samooskrbo s hrano na območju Srca Slovenije.

Kaj pomeni mreža za lokalno samooskrbo in kdo je vključen vanjo?

Predvsem z integriranim in ekološko pridelanim sadjem oskrbujemo nekatere vrtce in osnovne šole na območju Srca Slovenije. V mrežo za lokalno samooskrbo so vključene kmetije, ki imajo tržne viške za prodajo. Svoje produkte lahko samostojno tržijo na tržnicah ali pa jih preko Zadruga Jarina dobavljajo v javne ustanove. V domačinski občini je v mrežo za lokalno samooskrbo vključenih deset kmetij, iz Komende sodelujeta dve kmetiji, iz Kamnika pa sedem kmetij. Skupno v mreži sodeluje preko 100 kmetov, od tega je približno 50 kmetij takšnih, ki so skozi leto na kakršenkoli zgoraj navedeni način aktivne.

Kako uspešna je oskrba javnih institucij (šole, vrtci, domovi za ostarele, bolnišnice itd.) z lokalno hrano na celotnem območju in še posebej na območju kamniške, domačlske in sosednjih občin?

Število javnih ustanov se iz tedna v teden povečuje. Tako sedaj sodelujemo že z 9 vrtci, 41 osnovnimi šolami ter dvema domovoma za starejše občane na območju Srca Slovenije. V Kamniku oskrbujemo 5 osnovnih šol (OŠ Smartno v Tuhinju, OŠ Stranje, OŠ Frana Albrehta, OŠ Tome Brejca, OŠ Marije Vere), trudimo pa se, da bi konkretna naročila izvedli tudi z Domom za starejše občane Kamnik, kjer smo bili izbrani kot eden od dobaviteljev za dobavo krompirja, jabolk ter sveže zelenjave. V domačlski občini trenutno sodelujemo z dvema vrtcema ter petimi osnovnimi šolami.

K sodelovanju vabimo tudi druge javne ustanove, ki bi se želele vključiti v mrežo, poleg njih pa tudi kmete, ki iščejo možnosti za prodajo viškov svojih pridelkov.

Konkretno katere primere dobre prakse lokalne samooskrbe lahko izpostavite, ki bi bile lahko tudi dober vzgled kamniškemu kmetu?

V sodelovanju z občino Kamnik smo realizirali projekt »Uvedba ekoembalaže Naravnost z dežele«, v okviru katerega smo razvili ekološko prijazno leseno embalažo za večkratno uporabo, ki se bile pri uporabnikih dobro sprejete. Želimo povečati interes lokalnih kmetov za večjo proizvodnjo in skrajšati pot izdelka od proizvodnje do končnega porabnika.

Ena od prodajnih poti za kmete je tudi lokalna tržnica, tako smo med drugim na željo župana občine Ivančna Gorica vzpostavili lokalno tržnico. K sodelovanju oz. k prodaji smo povabili manjše pridelovalce z območja Ivančne Gorice ter jim zagotovili pogoje za prodajo enkrat tedensko in ob mesečnih tematskih dnevih. Začetki so bili težki, vendar danes sodeluje že več kot 40 lokalnih ponudnikov, marsikateri med njimi je povečal svojo prodajo tudi za 100 odstotkov.

To kaže, da lahko s pravim in strokovnim pristopom tako k pridelovalcem, kmetom kot potrošnikom, seveda pa ob podpori lokalnega okolja, dosežemo pomemben korak k večji in boljši samooskrbi z zdravo hrano, pridelano v dobro poznanem domačem okolju. S tem pa spodbudimo kmete in pridelovalce, da bodo vzdržali v težkih razmerah na trgu, ohranjali tako kmetije kot pridelavo sadja, zelenjave in drugih domačih dobrin.

H kvalitetnejšemu življenju na podeželju in v mestu bistveno prispeva tudi sožitje kmetov, pridelovalcev in kupcev doma pridelane hrane, zato stopimo skupaj na poti k večji in boljši lokalni samooskrbi. V pomoč vam bodo tudi strokovno usposobljeni svetovalci zadruga Jarina in pregledna internetna stran www.razvoj.si.

Jarina
Doma na podeželju

KAMNIŠKI OBČAN
30. marec 2012